

KASSIKANGAS. Aleksei Navalnõi mürgitamine tekitab küsimusi.

Šahh, kuid mitte matt opositsioonile

Vene opositsioonijuhhi Aleksei Navalnõi arvatav mürgitamine eelmisel neljapäeval paistab saatvat signaali, et opositsiooniline tegevus on Venemaal lubatud ainult teatud piires ja ilmselt oli Navalnõi need nähtamatud piirid ületanud.

Berliini haiglast tulnud andmete põhjal võib üsna kindlalt öelda, et häälekas Kremli kriitik ja korruptsiooni vastu võitleja mürgitati millalgi Tomski-Omski trajektoril, tõenäoliselt Tomski lennujaamas. Palju keerulisem on öelda, miks ja kellele see kasulik on.

Esmalt on muidugi stsenaarium, et meelevaldused regioonides ja eriti Habarovskis on hakanud võimudel üle pea kasvama ja see koos Navalnõi «Targa hääletamise» kampaaniaga on andnud opositsioonile liiga hea platvormi Ühtse Venemaa positsioonide kõigutamiseks septembrikuist kohalikel valimistel.

Selle stsenaariumi lükkab ümber tõsiasi, et Navalnõi mürgitamine mõni nädal enne valimisi ei muudaks enam midagi ja ilmselt ainult õhutaks opositsiooni veelgi vihaseemale võitlusele.

Teine variant on kaaluda võimalust, et Navalnõi mürgitamine oli taktikaline samm tähelepanu hajutamiseks, et kusa- gil mujal midagi korda saata. Näiteks Val-

gevenes. Samas pole selge, mis oleks sellise käigu mõte, sest opositsioon vaevalt et suudaks takistada Kremli naaberriiki «sõbralikkude» abi saatmast.

Kolmandaks võib arvata rünnak olla mõne üksiküritaja kätetöö. Ka Navalnõi Korruptsioonivastase Fondi direktor Ivan Ždanov märkis kolmapäeval, et opositsionäär võidi mürgitada seoses ühe fondi uurimisega.

Süsteemis, kus kõik üritavad proaktiivselt Vladimir Putini heakskiitu pälvada, võib leiduda küllalt Navalnõi peale hammast ihuvaid tegelasi, kes eeldavad, et küllap Kreml nende teod hiljem andestab.

Neljandaks on Vene vaatlejad spekulierinud võimalusega, et Navalnõi mürgitamine võib viidata mingisugusele struktuurilisele ümberkorraldusele Vene võimustees. Navalnõi on ise varem öelnud, et on elus sellepärast, et nii on režii- mile kasulik.

Võimalik, et Kreml on nüüd otsustanud, et ei vaja põhiseadusmuudatuste heakskiitmise järel enam struktuurilist opositsiooni. Opositsioonijuhhi mürgitamine, kuid mitte tapmine võib olla hoiatustask, mis annab mõista, et liiga terav opositsiooniline tegevus ei ole Venemaal enam sallitav.

Sellist meelust kinnitab ka Kremli avaldus, et nad ei kavatse mürgitamise

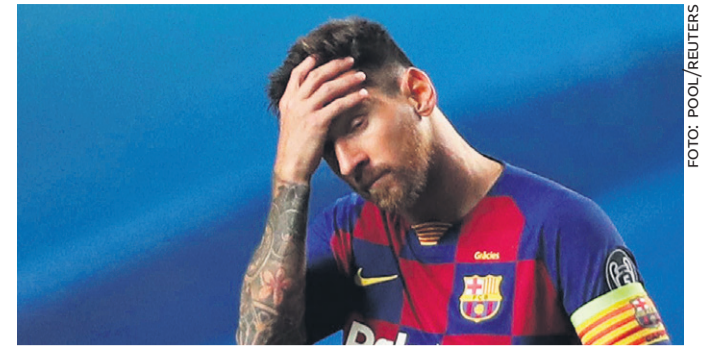
asjus uurimist alustada, sest kuriteost ei olevat mingit märki. Omaette kummaline ja vahest ka kõnekas oli see, kuidas võimud üritasid juhtumi kohta mingit ühtset versiooni kokku klopsida.

Esmalt tunnistasid arstid mürgitamist, siis hakkasid seda eitama. Politsei tunnistas keemiliste ühendite leidmist, olles seda just eitanud. Navalnõid ei lubatud välismaale ravile, sest alguses öeldi see olevat ohtlik kaasreisijatele, siis talle endale. Riigimeedia aga eitas mürgitamist, misjärel väitis, et seda tegid lääne agendid.

Eriti õõvastav on aga sealjuures Vene võimuladviku kasvav nihilism, mida näitas Putini kokaks hüütud ärimhehe Jevgeni Prigožini väljajätmine, et ta kavatseb majanduslikult hävitada Navalnõi Korruptsioonivastase Fondi, mis keeldus tasumast kohtu määratud rahatrahvi Prigožiniga seotud toitlustusettevõtte kritiseerimise eest. Seda vaatamata tõsiasjale, et Navalnõi oli samal ajal koomas.

Igatahes tundub lugu nagu puder ja kapsad, mis võibki olla Kremli strateegia. Kaose külvamine ja vastase eksitamine on üks vanu kavalusi, mida Kreml on ikka ja jälle erineva eduga kasutanud. Võimalik, et varsti tuleb saabuvat lahendus- käiku vaadates kukalt kratsides tõdeda, et seda nüüd küll ei osanud oodata.

MARGUS PARTS

Lemmikklapse mäss

FC Barcelona superstaaril Lionel Messil viskas üle. Pea kaks aastakümnet Kataloonia suurklubis veetnud argentiinlane esitas nädala keskel tiimile lahkumisavalduse, kuna on väsinud, et iga põrumise järel osutatakse näpuga just talle. Varem olid rasketel aegadel hingele palsamiks karikad, kuid neidki on vähemaks jäänud, mistõttu ei kavatse Messi klubi juhtkonna käitumist enam taluda. Nüüd käib juriidiline trall selle ümber, kas meister võib Barcelonast lahkuda niisama või mitte. Nimelt ole-

vat tal lepingus selline klausel, kuid koroonatõttu pikenenud hooaja tõttu on mõlemal poolel kontrahist oma nägemus. Tegelikult on ka varem ajakirjanduses Messi võimaliku lahkumise üle spekulieritud, kuid siis on pigem tegemist olnud kirjatsurade sooviga endale tööd leiutada või Messi agendi moodusega kliendile paremaid tingimusi välja kaubelda. Nüüd räägime aga reaalsest lahkumissoovist. Või on seegi bluff, et klubi veelgi enam ümber sõrme keerata?

KARL JUHKAMI

Kultusrežissöör ja Eesti

Üks selle aasta oodatuid sündmusi eesti kultuuris oli kindlasti «Teneti» linastumine. Tegemine on kultusrežissöör Christopher Nolani II. filmiga ning eestlastele teeb selle eriti armsaks asjaolu, et nii ambitsioonika ulmepõneviliku tegevus toimub suurel määral ka Tallinnas. Võiks lausa öelda, et «Tenet» annab Tallinnale omamoodi pöörase lisamõõtmel.

Aga Nolan ongi lavastaja, kes oskab tohutute hollywoodilike action-lugude sisse huvitavaid ja filosoofi-

lisi lisakihte pikkida. Nii on ka «Teneti» puhul. Tore on ka see, et Nolan võttis salvestada eraldi tervituse, mida võib praegu osades kinodes enne filmi näha ning milles ta tallinlasi tänab. Küünikutele võib see näida odava trikina, kuid selline isiklik pöördumine ühelt nüüdise aja suurimalt kinomeistrilt on ülimalt südantsoojendav. See võlub ära.

Ehk inspireerib Nolani uus film ka teisi sama kalibri režissööre Eestisse filmima tulema? Jääb vaid loota...

JUHAN RAUD

Mäe lahkub lavalt

Üks commedia dell'arte tegelasi on Pantalone – ihne vanem mees, kes on väga huvitatud noortest naistest. Paraku on ühe naljaasi teise silmavesi ning päriselus tekitavad Pantaloned pigem soovimatu teimekate käte soovimatute patsutuste talumine ei ole enam norm mitte kuskil, ei trammipargis ega teatris, mille kohta Ingmar Bergmani «Laterna Magica» üks «eriti andekas näitlejanna» irvitades väitis: «Teater on

pask, kiim, meeletu viha ja sigatsemine.» Tänapäeval nii ei öelda ning ka ahistamises kahtlustatava Aivar Mäe tagasiastumine Estonia peadirektori kohalt on muutunud aja märk. Kummatigi tekitab suuri küsimusi Mäele nõukogu otsusega hüvitiseks antavad umbes 40 000 eurot. Kui Mäe on süütu, siis miks ta läheb, kui aga süüdi, siis miks talle maksta? Kohtutes ei anta nii suurt valuraha ka ahistamist kogenule tegelike kannatuste eest.

KRISTER KIVI